

این قسم بسلام و از پیشانی آن  
سلامت است و صحت نیز از آن

عجب است که نگارنده که در آن مقام  
فصلی است

اوراد و ذکر و تلاوت و غیرہ

یافتن آن و از عدم کتب است

ادانکے کتاب خانہ  
میں لازم ہی آید یہ  
بہان محمد رفیع

از  
که مصنفت روح از این  
همان کیم کما به علم القلم  
بیست

لازم نیاید و اما

منہرست کہ طاعت

محمد رابوون

بلکہ سوال مصنوعات اقدار

وہابی تنظیم فقط دوسرے

مشتعل است بر من

اصول کتب و کتب اولی

١٠٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أرسلنا من أنظر في اللغة العبرية في

مَا أَشْكَلَنِي وَمَا رُبَاعِي وَكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا إِمَامًا

لَا مَسَاسَ لَكُمْ أَوْ غَيْرُ سَالِمٍ وَنَعْنِي بِالسَّالِمِ مَا

سَلَّمَ حُرُوفَهُ الْأَصْلِيَّةُ الَّتِي مَقَابِلُهَا

[illegible][illegible]

و علی بن ابی طالب علیه السلام را در میان خود نشاند و فرمود:

[illegible]



وزن حسب کثرت نم ریاده است پس صیغه جمع صحیح باشد

[illegible]



✓

کے لیے دینے مثال خوب فیض بخش ہے

میں نے اس کا جواب دیا کہ میں نے اس کو نہیں سنا ہے۔

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ يُخْشَاهُ الْمُؤْمِنُونَ إِنَّهُ يَخْشَوْنَ غَيْظَهُ أَفَهُمْ يَخِشَوْنَ غَايَ ذَلِكَ وَقَدْ خَلِقُوا آلًا مَّا يُدْرِكُهُمْ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّ اللَّهَ مُتَعَدِّلٌ فِي الْحِسَابِ

من مفاعیل خود را از مفاعیل خدیجه و زینب  
گردد گماشته از مفاعیل خدیجه و زینب

موتوا علی شوق و تمکید و بارین مشغول

من  
المتن  
من  
معدنی از فاعل  
معدنی  
معدنی

بجای

و در اول خط

ضربت زيداً ويسمى أيضاً واقعا ومجاوزا  
 اى المتعدي ١٣  
 نحو ضربته الفحل ١٤

وأما غير متعد وهو الذي لم يتجاوز الفاعل

كقولاك حسن زيد ويسمى لاهز ما وغير واقع

تَعَدُّ يَدَيْهِ فِي الثَّلَاثِي الْيَوْمِ بِتَضْعِيفِ الْعَيْنِ

وبالضمرة كقولك فَوَحَّ زيدا واجلسه

في مجلس الامام ١٢  
في مجلس الامام ١٢  
سحر الجحفي الكل خود هبت بزيدي وانطلقت به

صل في امثلة تصريف هذه الافعال

ما الماضي فهو الفعل الذي دل على معنى وجيد

الزمان الماضي فالزمن الآتي

له مفتحة او كا او امة او

نَالَه نَصْرَ نَصْرٍ اَنْصَرُوْا اَنْصَرْتُ نَصْرًا

مستحقان باشند

و در این کتاب که در این کتابخانه است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

[illegible]



[illegible]

خَوْنَصْرَ نَزِيدٍ وَاسْتَحْجَرَ الْمَالَ وَامَّا الْمَضَارُّ  
 فَهُوَ مَا يَكُونُ اَوَّلَهُ اِحْدَى الزَّوَائِدِ لِارْبَعٍ وَهُوَ  
 الهمزة والنون والتاء والياء <sup>١٢</sup> تَجْمَعُهُمْ اَنْتَيْتَ  
 اَوَاتَيْتَ اَوْنَاتِي اَوْنَيْتَ فَالْهَمْزُ لِلْمُكَلَّمِ وَخَدَّ  
 والنون له اذا كان معه غيره والتاء للحاطب  
 مفرد او مثنى وجموعا مذكر اكان او مؤنثا  
 وللغائبة المفردة ولمثناها والياء للغائب المذكر  
 مفرد او مثنى وجموعا وجمع المؤنث الغائب  
 وهو يصح للمال والاستقبال تقول يفعل لأن  
 وليستى حالا وحاضرا او يفعل غدا وليستى مستقبلا  
 واذا دخلت عليه السين او سوف فقلت

[illegible][illegible]





[illegible]



لا يتصرف الا ينصرف واللا يتصرف لا يتصرف  
 وفي نهج الحاضر لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف  
 لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف  
 قياس سائر الامثلة واما الامر بالصيغة  
 وهو امر الحاضر فهو جار على لفظ المضارع  
 المجزوم فان كان ما بعد حرف المضارعة  
 متحركا فسقط منه حرف المضارعة وتأتي  
 بصورة الباقي مجزوما فتقول في الامر من  
 تخرج دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج  
 دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج  
 وتكثر وتباعد وتخرج وان كان ما بعد

لا يتصرف الا ينصرف واللا يتصرف لا يتصرف  
 وفي نهج الحاضر لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف  
 لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف  
 قياس سائر الامثلة واما الامر بالصيغة  
 وهو امر الحاضر فهو جار على لفظ المضارع  
 المجزوم فان كان ما بعد حرف المضارعة  
 متحركا فسقط منه حرف المضارعة وتأتي  
 بصورة الباقي مجزوما فتقول في الامر من  
 تخرج دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج  
 دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج  
 وتكثر وتباعد وتخرج وان كان ما بعد

لا يتصرف الا ينصرف واللا يتصرف لا يتصرف  
 وفي نهج الحاضر لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف  
 لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف  
 قياس سائر الامثلة واما الامر بالصيغة  
 وهو امر الحاضر فهو جار على لفظ المضارع  
 المجزوم فان كان ما بعد حرف المضارعة  
 متحركا فسقط منه حرف المضارعة وتأتي  
 بصورة الباقي مجزوما فتقول في الامر من  
 تخرج دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج  
 دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج  
 وتكثر وتباعد وتخرج وان كان ما بعد

لا يتصرف الا ينصرف واللا يتصرف لا يتصرف  
 وفي نهج الحاضر لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف  
 لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف لا يتصرف  
 قياس سائر الامثلة واما الامر بالصيغة  
 وهو امر الحاضر فهو جار على لفظ المضارع  
 المجزوم فان كان ما بعد حرف المضارعة  
 متحركا فسقط منه حرف المضارعة وتأتي  
 بصورة الباقي مجزوما فتقول في الامر من  
 تخرج دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج  
 دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج دخرج  
 وتكثر وتباعد وتخرج وان كان ما بعد

فان از انچه در آن است بر ملا وقت پس بر حدش این است و الا این فوت خواهد بود و قول بهر بین می نیست نیز که در عایت و الاست بر مضایع بودن و الا بقدر است از عایت بر ملا وقت و الا که گفتند که در عایت بر ملا وقت

۱۰۰  
 ۱۰۱  
 ۱۰۲  
 ۱۰۳  
 ۱۰۴  
 ۱۰۵  
 ۱۰۶  
 ۱۰۷  
 ۱۰۸  
 ۱۰۹  
 ۱۱۰  
 ۱۱۱  
 ۱۱۲  
 ۱۱۳  
 ۱۱۴  
 ۱۱۵  
 ۱۱۶  
 ۱۱۷  
 ۱۱۸  
 ۱۱۹  
 ۱۲۰  
 ۱۲۱  
 ۱۲۲  
 ۱۲۳  
 ۱۲۴  
 ۱۲۵  
 ۱۲۶  
 ۱۲۷  
 ۱۲۸  
 ۱۲۹  
 ۱۳۰  
 ۱۳۱  
 ۱۳۲  
 ۱۳۳  
 ۱۳۴  
 ۱۳۵  
 ۱۳۶  
 ۱۳۷  
 ۱۳۸  
 ۱۳۹  
 ۱۴۰  
 ۱۴۱  
 ۱۴۲  
 ۱۴۳  
 ۱۴۴  
 ۱۴۵  
 ۱۴۶  
 ۱۴۷  
 ۱۴۸  
 ۱۴۹  
 ۱۵۰  
 ۱۵۱  
 ۱۵۲  
 ۱۵۳  
 ۱۵۴  
 ۱۵۵  
 ۱۵۶  
 ۱۵۷  
 ۱۵۸  
 ۱۵۹  
 ۱۶۰  
 ۱۶۱  
 ۱۶۲  
 ۱۶۳  
 ۱۶۴  
 ۱۶۵  
 ۱۶۶  
 ۱۶۷  
 ۱۶۸  
 ۱۶۹  
 ۱۷۰  
 ۱۷۱  
 ۱۷۲  
 ۱۷۳  
 ۱۷۴  
 ۱۷۵  
 ۱۷۶  
 ۱۷۷  
 ۱۷۸  
 ۱۷۹  
 ۱۸۰  
 ۱۸۱  
 ۱۸۲  
 ۱۸۳  
 ۱۸۴  
 ۱۸۵  
 ۱۸۶  
 ۱۸۷  
 ۱۸۸  
 ۱۸۹  
 ۱۹۰  
 ۱۹۱  
 ۱۹۲  
 ۱۹۳  
 ۱۹۴  
 ۱۹۵  
 ۱۹۶  
 ۱۹۷  
 ۱۹۸  
 ۱۹۹  
 ۲۰۰  
 ۲۰۱  
 ۲۰۲  
 ۲۰۳  
 ۲۰۴  
 ۲۰۵  
 ۲۰۶  
 ۲۰۷  
 ۲۰۸  
 ۲۰۹  
 ۲۱۰  
 ۲۱۱  
 ۲۱۲  
 ۲۱۳  
 ۲۱۴  
 ۲۱۵  
 ۲۱۶  
 ۲۱۷  
 ۲۱۸  
 ۲۱۹  
 ۲۲۰  
 ۲۲۱  
 ۲۲۲  
 ۲۲۳  
 ۲۲۴  
 ۲۲۵  
 ۲۲۶  
 ۲۲۷  
 ۲۲۸  
 ۲۲۹  
 ۲۳۰  
 ۲۳۱  
 ۲۳۲  
 ۲۳۳  
 ۲۳۴  
 ۲۳۵  
 ۲۳۶  
 ۲۳۷  
 ۲۳۸  
 ۲۳۹  
 ۲۴۰  
 ۲۴۱  
 ۲۴۲  
 ۲۴۳  
 ۲۴۴  
 ۲۴۵  
 ۲۴۶  
 ۲۴۷  
 ۲۴۸  
 ۲۴۹  
 ۲۵۰  
 ۲۵۱  
 ۲۵۲  
 ۲۵۳  
 ۲۵۴  
 ۲۵۵  
 ۲۵۶  
 ۲۵۷  
 ۲۵۸  
 ۲۵۹  
 ۲۶۰  
 ۲۶۱  
 ۲۶۲  
 ۲۶۳  
 ۲۶۴  
 ۲۶۵  
 ۲۶۶  
 ۲۶۷  
 ۲۶۸  
 ۲۶۹  
 ۲۷۰  
 ۲۷۱  
 ۲۷۲  
 ۲۷۳  
 ۲۷۴  
 ۲۷۵  
 ۲۷۶  
 ۲۷۷  
 ۲۷۸  
 ۲۷۹  
 ۲۸۰  
 ۲۸۱  
 ۲۸۲  
 ۲۸۳  
 ۲۸۴  
 ۲۸۵  
 ۲۸۶  
 ۲۸۷  
 ۲۸۸  
 ۲۸۹  
 ۲۹۰  
 ۲۹۱  
 ۲۹۲  
 ۲۹۳  
 ۲۹۴  
 ۲۹۵  
 ۲۹۶  
 ۲۹۷  
 ۲۹۸  
 ۲۹۹  
 ۳۰۰  
 ۳۰۱  
 ۳۰۲  
 ۳۰۳  
 ۳۰۴  
 ۳۰۵  
 ۳۰۶  
 ۳۰۷  
 ۳۰۸  
 ۳۰۹  
 ۳۱۰  
 ۳۱۱  
 ۳۱۲  
 ۳۱۳  
 ۳۱۴  
 ۳۱۵  
 ۳۱۶  
 ۳۱۷  
 ۳۱۸  
 ۳۱۹  
 ۳۲۰  
 ۳۲۱  
 ۳۲۲  
 ۳۲۳  
 ۳۲۴  
 ۳۲۵  
 ۳۲۶  
 ۳۲۷  
 ۳۲۸  
 ۳۲۹  
 ۳۳۰  
 ۳۳۱  
 ۳۳۲  
 ۳۳۳  
 ۳۳۴  
 ۳۳۵  
 ۳۳۶  
 ۳۳۷  
 ۳۳۸  
 ۳۳۹  
 ۳۴۰  
 ۳۴۱  
 ۳۴۲  
 ۳۴۳  
 ۳۴۴  
 ۳۴۵  
 ۳۴۶  
 ۳۴۷  
 ۳۴۸  
 ۳۴۹  
 ۳۵۰  
 ۳۵۱  
 ۳۵۲  
 ۳۵۳  
 ۳۵۴  
 ۳۵۵  
 ۳۵۶  
 ۳۵۷  
 ۳۵۸  
 ۳۵۹  
 ۳۶۰  
 ۳۶۱  
 ۳۶۲  
 ۳۶۳  
 ۳۶۴  
 ۳۶۵  
 ۳۶۶  
 ۳۶۷  
 ۳۶۸  
 ۳۶۹  
 ۳۷۰  
 ۳۷۱  
 ۳۷۲  
 ۳۷۳  
 ۳۷۴  
 ۳۷۵  
 ۳۷۶  
 ۳۷۷  
 ۳۷۸  
 ۳۷۹  
 ۳۸۰  
 ۳۸۱  
 ۳۸۲  
 ۳۸۳  
 ۳۸۴  
 ۳۸۵  
 ۳۸۶  
 ۳۸۷  
 ۳۸۸  
 ۳۸۹  
 ۳۹۰  
 ۳۹۱  
 ۳۹۲  
 ۳۹۳  
 ۳۹۴  
 ۳۹۵  
 ۳۹۶  
 ۳۹۷  
 ۳۹۸  
 ۳۹۹  
 ۴۰۰  
 ۴۰۱  
 ۴۰۲  
 ۴۰۳  
 ۴۰۴  
 ۴۰۵  
 ۴۰۶  
 ۴۰۷  
 ۴۰۸  
 ۴۰۹  
 ۴۱۰  
 ۴۱۱  
 ۴۱۲  
 ۴۱۳  
 ۴۱۴  
 ۴۱۵  
 ۴۱۶  
 ۴۱۷  
 ۴۱۸  
 ۴۱۹  
 ۴۲۰  
 ۴۲۱  
 ۴۲۲  
 ۴۲۳  
 ۴۲۴  
 ۴۲۵  
 ۴۲۶  
 ۴۲۷  
 ۴۲۸  
 ۴۲۹  
 ۴۳۰  
 ۴۳۱  
 ۴۳۲  
 ۴۳۳  
 ۴۳۴  
 ۴۳۵  
 ۴۳۶  
 ۴۳۷  
 ۴۳۸  
 ۴۳۹  
 ۴۴۰  
 ۴۴۱  
 ۴۴۲  
 ۴۴۳  
 ۴۴۴  
 ۴۴۵  
 ۴۴۶  
 ۴۴۷  
 ۴۴۸  
 ۴۴۹  
 ۴۵۰  
 ۴۵۱  
 ۴۵۲  
 ۴۵۳  
 ۴۵۴  
 ۴۵۵  
 ۴۵۶  
 ۴۵۷  
 ۴۵۸  
 ۴۵۹  
 ۴۶۰  
 ۴۶۱  
 ۴۶۲  
 ۴۶۳  
 ۴۶۴  
 ۴۶۵  
 ۴۶۶  
 ۴۶۷  
 ۴۶۸  
 ۴۶۹  
 ۴۷۰  
 ۴۷۱

[illegible]

حرف المضارعة سا كننا افتتحنا منه حرف  
المضارعة وتأتي بصورة الباقي بجزء ما مزيد  
في أوله هزئة وصل مكسوة إلا أن يكون عين  
المضارع منه مضموم ما فتضمتها تقول انصر  
انصرا انصروا انصري انصروا وكذلك  
انصرب وانقطع واجتمع واستخرج وفتحوا هزئة  
أكبر مربنا على الأصل المرفوض فان اصل تكبر  
تأكبر واحلم أنه اذا اجتمع تا ان في أول مضارع  
تفعل وتفاعل وتفعّل فيجوز انباتها فهو تفتحب  
وتتقابل وتتدحرج ويجوز حذف أحديهما  
وفي التنزيل فانت له تصدّي ونارا تكلّي

[illegible]

غير الماضي الحال نونان للتأكيد خفيفة

[illegible]

[illegible]

وَيَا تَفْعَلِينَ ۖ اِذَا الْفَتْحُ مَاقِلُهَا فَهَوَّلَا حَشْوًا

وَلَا تَحْشَيْنَ ۖ وَلَسَبْكَوْنَ ۖ وَإِمَّا تَرَيْنَ ۖ وَيَفْجَحْ أَخْرَجَ

الفعل اذا كان **فعل الواحد والواحد**

الغائبة ويُضم إذا كان فعل جماعة الذكور

وَيَكْسِرُ إِذَا كَانَ فَعَلَ الْوَاحِدَةُ الْمَخَاطَبَةُ

فَقُولْ فِي أَمْرِ الْغَائِبِ مُؤَكِّدًا أَبَانَ الْنُّونَ الثَّقِيلَةَ

لِيَنْصُرَنَّ لِيَنْصُرَانِ لِيَنْصُرَنَّ لِيَنْصُرَنَّ

لَتَنْصُرَانِ لِنِصْرَانٍ وَبِالْخَفِيفَةِ لِنِصْرَانٍ

لِيَنْصُرُنَا لِتَنْصُرُنَا وَفِي الْأَمْرِ الْحَاضِرِ بِالثَّقِيلَةِ عَظِيمِ

انصرون انصرون انصرون انصرون انصرون

النُّصْرَانِ <sup>مطهر</sup> وبِالْخَفِيفَةِ <sup>نص</sup> النُّصْرَانِ <sup>نص</sup> النُّصْرَانِ

نور الفیاض  
الضوء النوراني  
النور النوراني  
النور النوراني  
النور النوراني  
النور النوراني  
النور النوراني  
النور النوراني

و در این کتاب که در دسترس شماست، به شرح و تفصیل آمده است که چگونه می‌توانید با استفاده از روش‌های نوین آموزشی، دانش خود را افزایش دهید و مهارت‌های لازم برای موفقیت در دنیای امروز را کسب کنید.

بسم الله الرحمن الرحيم

[illegible]

انصرون وقس على هذا انظاراً واما اسم الفاعل  
والمفعول من الثلاثي الجرد فالاكثر ان يجيء  
اسم الفاعل منه على فاعل تقول ناصرون ناصرون  
ناصر ون ناصرون ناصرون ناصرات ونواصر  
جميع سالم مؤنث ١٢  
جميع ناصرون مؤنث ١٣

منصوران منصورون منصورۃ منصورتان  
منصورات وتقول ممرورہ ممرور بہما  
ممرور بہم ممرور بہا ممرور بہا ممرور بہن

فَتَتَنَّى وَتَجْمَعُ وَتُذَكِّرُ وَتُوَيِّثُ الضَّمِيرَ فِيمَا  
 أَنْتَ لَهَا  
 أَيُّ قِيَامِ الْمَفْعُولِ  
 يَتَعَدَّى بِحُرُوفِ الْجَزْأِ لَا اسْمَ الْمَفْعُولِ وَفِعْلٌ  
 فَذِي مَعْنَى الْفَاعِلِ كَالرَّحِيمِ وَمَعْنَى الْمَفْعُولِ  
 بِمَعْنَى الرَّاحِمِ مَعَ الْمُسْتَفْعِلِ

[illegible]



كالتقتيل واما ما زاد على الثلاثة فالضابطه  
 ان تضع في مضارع الميم المضمومة موضع حرف  
 المضارعة وتكتب ما قبل اخره في الفاعل وتفتح  
 في المفعول نحو مكره ومكرم ومدحرج ومدحرج  
 ومستخرج ومستخرج وقد يستوي لفظ الفاعل  
 والمفعول في بعض المواضع كحجاب ومُتَّحِب

كالتقتيل واما ما زاد على الثلاثة فالضابطه  
 ان تضع في مضارع الميم المضمومة موضع حرف  
 المضارعة وتكتب ما قبل اخره في الفاعل وتفتح  
 في المفعول نحو مكره ومكرم ومدحرج ومدحرج  
 ومستخرج ومستخرج وقد يستوي لفظ الفاعل  
 والمفعول في بعض المواضع كحجاب ومُتَّحِب

فصل المضاعف ويقال له الاصل هو  
 من الثلاثي المجرد والمزيد فيه ما كان عينه  
 وكلامه من جنس واحد فاعدا فان اضلها

رَدَدَ وَاعْدَدَ وَهُوَ مِنَ الرَّبَاعِي مَا كَانَ فَاوَةً  
 وَلامه الاولى من جنس احد و كذلك عينه  
 ولامه الثانية ويقال له المطابق ايضا نحو  
 زَلَزَلَ يُزَلِّزُ زَلْزَلَةٌ وَزَلَّكَ لَا وَاتَّعَا الْحَقُّ  
 المضاعف بالمعتلات لان حرف التضعيف  
 يلحقه الابدال كقولهم اَمَلَيْتُ بمعنى املت  
 والحذف كما قالوا اَمَسْتُ وظَلْتُ واحَسْتُ  
 اي مَسَسْتُ وظَلَلْتُ واحَسَسْتُ والمضاعف  
 يلحقه الادغام وهوان لَسَكُنَ اَوَّلٌ وَتَدْرَجُ  
 في الثاني وتسمي الاول مدغما والثاني مدغما  
 فيه وذلك واجب في نحو مَدَّ يَمُدُّ وَاَعْدَدَ

[illegible]

از كان مكسور العين كيفراً أو مفتوحه

يَعِدُّ وَيَنْقَدُ يَنْقُدُ وَاعْتَدَ يَعْتَدُ وَأَسْوَدَ لَيْسُوهُ وَأَسْوَدَ  
 يَسْوَدُ وَاسْتَغْدَكَ يَسْتَعْدُّ وَأَطْمَأَنَّ يَطْمَئِنُّ  
 وَتَمَادَّ يَتِمَادُّ وَكَذَا هَذِهِ الْأَفْعَالُ إِذَا  
 بَنِيَتْهَا الْفِعْلُولُ نَحْوُ مَكَّدٌ وَنَظَائِرُهُ  
 فِي نَحْوِ مَكَّدٍ مُصَدَّرًا وَكَذَلِكَ إِذَا اتَّصَلَ  
 بِالْفِعْلِ الْفَاءُ الضَّمِيرُ أَوْ وَاوَهُ أَوْ يَاءُهُ نَحْوُ مَكَّدًا  
 مَدًّا وَمَكَّدِيٍّ وَمَمْتَنَعَ فِي نَحْوِ مَدَدْتُ وَمَدَدْنَا  
 وَمَدَدْتُ إِلَى مَدَدْتُ بِجْ وَمَدَدُنْ وَ  
 يَمُدُّونَ وَيُمَدِّدُونَ وَأُمُدُّونَ وَلَا تَمُدُّونَ  
 وَتَجَانَزُوا إِذَا دَخَلَ الْجَانِبُ عَلَى الْفِعْلِ الْوَاحِدِ  
 فَإِنْ كَانَ مَكْسُورًا الْعَيْنُ كَيْفَرٌ أَوْ مُفْتَوًحَةً

فصل في بيان ما هو المراد من قوله تعالى  
 كَيْصَفٌ نَقُولُ لَمْ يَفِرْ وَلَمْ يَعْصِ بفتح الالام وكسر ها  
 ولم يفر ولم يعص لان هذا الحكم يقتضيه وجه  
 كجاء وان كان العيب مضموم ما فيجوز الحركات  
 الثلاث مع كل ادغام وفيه تقول لم يفر بحركات  
 الدال ولم يمدد وهكذا حكم الامر فتقول  
 فِرَّ وَعَصِ بكسر الالام وفتحها وافرِّ واعصِرْ  
 ومُدِّ وامدِّ وتقول في اسم الفاعل مَادَّ  
 مَادَّان مَادُّون ومَدَّدَة مادة مادتان  
 مادات ومواد وفي المفعول مَدَّدْ مكنصول  
 فصل المعتل ما احدا اصوله حرف علة  
 وهي الواو والالف والياء وتسمى حروف

كَيْصَفٌ نَقُولُ لَمْ يَفِرْ وَلَمْ يَعْصِ بفتح الالام وكسر ها  
 ولم يفر ولم يعص لان هذا الحكم يقتضيه وجه  
 كجاء وان كان العيب مضموم ما فيجوز الحركات  
 الثلاث مع كل ادغام وفيه تقول لم يفر بحركات  
 الدال ولم يمدد وهكذا حكم الامر فتقول  
 فِرَّ وَعَصِ بكسر الالام وفتحها وافرِّ واعصِرْ  
 ومُدِّ وامدِّ وتقول في اسم الفاعل مَادَّ  
 مَادَّان مَادُّون ومَدَّدَة مادة مادتان  
 مادات ومواد وفي المفعول مَدَّدْ مكنصول

فصل في بيان ما هو المراد من قوله تعالى  
 كَيْصَفٌ نَقُولُ لَمْ يَفِرْ وَلَمْ يَعْصِ بفتح الالام وكسر ها  
 ولم يفر ولم يعص لان هذا الحكم يقتضيه وجه  
 كجاء وان كان العيب مضموم ما فيجوز الحركات  
 الثلاث مع كل ادغام وفيه تقول لم يفر بحركات  
 الدال ولم يمدد وهكذا حكم الامر فتقول  
 فِرَّ وَعَصِ بكسر الالام وفتحها وافرِّ واعصِرْ  
 ومُدِّ وامدِّ وتقول في اسم الفاعل مَادَّ  
 مَادَّان مَادُّون ومَدَّدَة مادة مادتان  
 مادات ومواد وفي المفعول مَدَّدْ مكنصول

وهي الواو والالف والياء وتسمى حروف  
 فصل في بيان ما هو المراد من قوله تعالى  
 كَيْصَفٌ نَقُولُ لَمْ يَفِرْ وَلَمْ يَعْصِ بفتح الالام وكسر ها  
 ولم يفر ولم يعص لان هذا الحكم يقتضيه وجه  
 كجاء وان كان العيب مضموم ما فيجوز الحركات  
 الثلاث مع كل ادغام وفيه تقول لم يفر بحركات  
 الدال ولم يمدد وهكذا حكم الامر فتقول  
 فِرَّ وَعَصِ بكسر الالام وفتحها وافرِّ واعصِرْ  
 ومُدِّ وامدِّ وتقول في اسم الفاعل مَادَّ  
 مَادَّان مَادُّون ومَدَّدَة مادة مادتان  
 مادات ومواد وفي المفعول مَدَّدْ مكنصول

برای عدم موجب حذف یعنی کسر عین ۱۲

مردوست در انچه روزگار کشف بشود همان حرف و نیش دل از فتوح دادند تا اجتماع سائرین هم شهادت دهد که شد و بود

[illegible]



[illegible]



وَيُصَوِّبُ صَوْنَانِ  
وَأَمْرُؤُفُ دَرْيَا بَارَا مَدْعُومِ جَنَاحِ

سید احمد علی خان صاحب

[illegible]

وابيض واسود وابيض وكذا سائر تصانيفها  
واسم الفاعل من الجح ديعثل بالضم كصاثن  
وبائعر والمزبد فيه يعثل بما اعتل المضارع  
الحج والمستقبل ومنقاد وعختار واسم المفعول  
من الجح ديعثل بالنقل والحذف كصون  
ومبيع والحذف أو مفعول عند سيق  
وعين الفعل عند ابى الحسن قينوا تميم يثيق  
الياء فيقولن مبيع والمزبد فيه يعثل بالنقل  
والقلب ان اعتل فعل كجاء مستقام ومنقاد  
مختار الثالث المعتل اللام ويقال الالب  
ولا ربة لكن ماضيه على اربعة احصا

[illegible]

[illegible]

[illegible][illegible][illegible]



شی ترکضیان بر ضہان ترکضی ترکضیان

[illegible]





غَاوِيَا غَاوِيَةً غَاوِيَتَانِ غَاوِيَاتٌ وَغَاوِيَا  
 وَكَذَاكَ رَأَاهُ وَرَأَى أَصْلَ غَاوِيَا وَقَلْبُ  
 الْوَاوِيَاءِ لَتَطْرُقُهَا وَاتَكْسَرُ مَا قَبْلَهَا كَمَا قَلْبُ  
 فِي عُنْيِي ثُمَّ قَالَ غَاوِيَةً لِأَنَّ الْمُؤَنَّثَ فَرَعَ الْمَذْكُورَ  
 وَالتَّاءُ طَارِئَةٌ وَتَقُولُ فِي مَفْعُولٍ مِنَ الْوَاوِيَاءِ مَعْرُوفٌ  
 وَمِنَ الْيَائِي مَرَّحِي يَقْلِبُ وَاهِ يَاءٌ وَتَكْسَرُ مَا قَبْلَهَا  
 لِأَنَّ الْوَاوِ وَالْيَاءَ إِذَا اجْتَمَعَا فِي كَلِمَةٍ وَكَأَنَّ  
 مِنْهَا سَاكِنَةٌ قَلْبُ الْوَاوِيَاءِ وَادْخَلْتَ الْيَاءَ  
 وَتَقُولُ فِي فَعُولٍ مِنَ الْوَاوِيَاءِ عَدُوٌّ مِنَ الْيَاءِ بَعِيٌّ فِي  
 فَصِيلٍ مِنَ الْوَاوِيَاءِ صَبِيٌّ مِنَ الْيَاءِ شَرِيٌّ وَالْمُرِيدُ فِيهِ  
 تَقْلِبُ وَاهِ يَاءٌ لِأَنَّ كُلَّ أَوْ وَقْتُ رَابِعَةٍ فَصَاعِدًا

غَاوِيَا غَاوِيَةً غَاوِيَتَانِ غَاوِيَاتٌ وَغَاوِيَا  
 وَكَذَاكَ رَأَاهُ وَرَأَى أَصْلَ غَاوِيَا وَقَلْبُ  
 الْوَاوِيَاءِ لَتَطْرُقُهَا وَاتَكْسَرُ مَا قَبْلَهَا كَمَا قَلْبُ  
 فِي عُنْيِي ثُمَّ قَالَ غَاوِيَةً لِأَنَّ الْمُؤَنَّثَ فَرَعَ الْمَذْكُورَ  
 وَالتَّاءُ طَارِئَةٌ وَتَقُولُ فِي مَفْعُولٍ مِنَ الْوَاوِيَاءِ مَعْرُوفٌ  
 وَمِنَ الْيَائِي مَرَّحِي يَقْلِبُ وَاهِ يَاءٌ وَتَكْسَرُ مَا قَبْلَهَا  
 لِأَنَّ الْوَاوِ وَالْيَاءَ إِذَا اجْتَمَعَا فِي كَلِمَةٍ وَكَأَنَّ  
 مِنْهَا سَاكِنَةٌ قَلْبُ الْوَاوِيَاءِ وَادْخَلْتَ الْيَاءَ  
 وَتَقُولُ فِي فَعُولٍ مِنَ الْوَاوِيَاءِ عَدُوٌّ مِنَ الْيَاءِ بَعِيٌّ فِي  
 فَصِيلٍ مِنَ الْوَاوِيَاءِ صَبِيٌّ مِنَ الْيَاءِ شَرِيٌّ وَالْمُرِيدُ فِيهِ  
 تَقْلِبُ وَاهِ يَاءٌ لِأَنَّ كُلَّ أَوْ وَقْتُ رَابِعَةٍ فَصَاعِدًا

غَاوِيَا غَاوِيَةً غَاوِيَتَانِ غَاوِيَاتٌ وَغَاوِيَا  
 وَكَذَاكَ رَأَاهُ وَرَأَى أَصْلَ غَاوِيَا وَقَلْبُ  
 الْوَاوِيَاءِ لَتَطْرُقُهَا وَاتَكْسَرُ مَا قَبْلَهَا كَمَا قَلْبُ  
 فِي عُنْيِي ثُمَّ قَالَ غَاوِيَةً لِأَنَّ الْمُؤَنَّثَ فَرَعَ الْمَذْكُورَ  
 وَالتَّاءُ طَارِئَةٌ وَتَقُولُ فِي مَفْعُولٍ مِنَ الْوَاوِيَاءِ مَعْرُوفٌ  
 وَمِنَ الْيَائِي مَرَّحِي يَقْلِبُ وَاهِ يَاءٌ وَتَكْسَرُ مَا قَبْلَهَا  
 لِأَنَّ الْوَاوِ وَالْيَاءَ إِذَا اجْتَمَعَا فِي كَلِمَةٍ وَكَأَنَّ  
 مِنْهَا سَاكِنَةٌ قَلْبُ الْوَاوِيَاءِ وَادْخَلْتَ الْيَاءَ  
 وَتَقُولُ فِي فَعُولٍ مِنَ الْوَاوِيَاءِ عَدُوٌّ مِنَ الْيَاءِ بَعِيٌّ فِي  
 فَصِيلٍ مِنَ الْوَاوِيَاءِ صَبِيٌّ مِنَ الْيَاءِ شَرِيٌّ وَالْمُرِيدُ فِيهِ  
 تَقْلِبُ وَاهِ يَاءٌ لِأَنَّ كُلَّ أَوْ وَقْتُ رَابِعَةٍ فَصَاعِدًا

رضو احمي كراض واخني بحبي احباء وحياتي  
 اسلام احمي يا دار طوق نشأ وبعيد الفناء

[illegible]

يُحَاجُّنِي مُحَايَاةً وَاسْتَحْيَا يُسْتَحْيَا اسْتِخْيَاءً وَمِنْهُمْ

من يقول استحي لي شي استحياء مشحون

جناك اكثر الاستعمال كما قال الادريسي  
 يعني ابن حنبل في الحديث في تاريخ الامم والملوك

الخامس للعدل الفاء واللام ويقال له

اللغيف المفقود فقول وقي كاهي يقي يقيان

يقولوا لا مرق فتصبر على حرف واحد يلزمه

**لِهَا فِي الرَّفِّ نَحْوُ قِيَامِي فِي قِيَامَتَيْنِ**

وَفِي التَّكْوِيدِ قَيْنَ قَيْنَ قَيْنَ قَيْنَ قَيْنَ

ما فی وجہ یو گھی کر ضی یرضی ایچ کا رض

سادس المعضل الفاء والعين كمين

باسمہ مکمل و بیہوش وکیل و لایتنی منہ

[illegible][illegible][illegible]

القتل السابع المعتل الفاء والعين  
 واللام وذلك وأوياً على اسمي الحرفين  
 فصل حكم الميم في تصاريه فعله حكم  
 الصحيح لان الهمزة حروف صحيح لكنها قد تخفف  
 اذا وقعت غيرة اول لانها حرف شديد  
 اقصى الحلق فتقول امل يا ممل كنصرين صرا وامل  
 بقلب الهمزة واوا لان الهمزتين اذا  
 التقيا في كلمة تانيتهما ساكنة وجب  
 قلبها بحركة ما قبلها كما من او من ايماننا  
 فان كانت الاولى همزة وصل تعوم الثانية  
 همزة عند الوصل اذا انفتح ما قبلها وحذفوا



حذو المزة من مضارعة فقالوا ايها يريان  
 يرون ترى تريان يرين ترى تريان ترون ترون  
 ترون ادى ترى اتفق في خطاب المئوت لفظ الواحد  
 والجمع لكن الواحد تغيب الجمع تغلن فاذا امرت  
 منه فقلت على اصل راء كارع وعلى الحذف  
 ويلزمه الماء في الوقف فتقول راء ريارا سري يار  
 وبالتاكيد ريان ريان ريان ريان فهو  
 راء ريان اذن كراع رعيان راعون ذاك مري  
 وبناء افعل منه يخالف اخوانه ايضا فتقول اري  
 يري اراءة واء وراءة فهو مريان مريان في  
 مريان مريان مريان وذاك مري مريان مريان







لَقَوْلِكَ رَحْمَةً وَاحِدَةً وَدَحْرَجَتَهُ

[illegible]

